

ישיבת הפתל - ירושלים

שיחת הגאון הרב אביגדר הלוי נבנצל שליט"א

לפרשת אמור תשע"ט¹

ספירת העומר - הכנה למתן תורה

ספירת העומר - צפיה למתן תורה!

התורה מצוה בפרשתנו: "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמִּתַּת הַשֶּׁבֶת, מִיּוֹם הַבִּיאְכֶם אֶת עַמְרֵי הַתְּנוּפָה, שֶׁבַע שָׁבָתוֹת תְּמַיִמַת תִּהְיֶינָה. עַד מִמִּתַּת הַשֶּׁבֶת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם, וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה" (ויקרא כג, טו-טז) בחג השבועות. וצריך להבין: מה הטעם לספירה הזו? וכי אי אפשר לחשב ולדעת מתי יחול חג השבועות בלי למנות בכל יום יום בָּפֶה, "היום כך וכך ימים לעומר"? למה מהנה ספירת הימים שבין פסח לשבועות מצוה שלמה בפני עצמה?

טעם אחד פשוט שאמרו בזה הוא, שהספירה בכל יום באה לבטא את צפייתנו למתן תורה. כשאדם מצפה למאורע חשוב שעתידי להתרחש אצלו (למשל: חתונה), הוא מונה בכל יום, כמה ימים עוד נותרו עד לאותו מאורע, "כי המנין מראה לאדם, כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא" (ספר החינוך מצוה ש"ו). לכן אנו סופרים את הימים שבין פסח לשבועות, "להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו", יום מתן תורה² (ספר החינוך שם).

אלא שאם כך, הרי לכאורה קשה מאד: למה אנו סופרים את הימים שכבר עברו מימי הספירה - יום אחד לעומר, "שני ימים לעומר" וכו'? הרי דרך העולם היא, שהמצפה בקוצר רוח ליום מסויים, מונה את מספר הימים שעוד נותרו לו לחכות, ולא את מספר הימים שכבר עברו. ואם כן, היה עלינו לספור כך: ביום הראשון - "עוד שבעה שבועות למתן תורה! ביום השני - "עוד שמונה וארבעים יום למתן תורה! וכן הלאה. מדוע איננו סופרים בצורה זו?

אולי מותר להסביר, שאנו סופרים "יום אחד", "שני ימים" וכו', משום שכך ספרו אבותינו כשיצאו ממצרים. אבותינו הרי לא ידעו מתי יהיה מתן תורה. הם ידעו שתכלית יציאתם ממצרים היא להגיע למתן תורה, כפי שאמר הקב"ה למשה - "בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם, תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הַקָּר הַזֶּה" (שמות ג, יב) - אבל הם לא ידעו מתי בדיוק יהיה מתן תורה; לכן, לא יכלו לספור את הימים שעוד נותרו להם עד קבלת התורה, אלא רק את הימים שכבר עברו ועוד לא קבלו את התורה ("אוי, יום אחד כבר עבר, ועוד לא קבלנו תורה!" "שני ימים כבר עברו, ועוד לא קבלנו תורה!" וכן הלאה). ממילא גם אנו סופרים באופן זה, כפי שספרו אבותינו. [כמובן, הסבר זה יתכן רק אם נניח שישראל אכן לא ידעו מתי יהיה מתן תורה. ואולם יש אומרים שישראל כן ידעו זאת³, ולפי הסוברים כך יש לתרץ את שאלתנו באופן אחר⁴].

למה הסתירה התורה את זמן חג השבועות

הספירה נצרכת גם מפני שבתורה לא נאמר באיזה יום

בשנה חל חג השבועות. צריך לספור חמישים יום ממחרת יום טוב ראשון של פסח, ואז חל חג השבועות. כיון שכך, לא מוכרח ששבועות יחול תמיד בו' בסיון. בזמן שיש סנהדרין, ניסן ואייר יכולים להיות שניהם מלאים, ואז שבועות יחול ביום ה' בסיון. ויכולים להיות שניהם חסרים, ואז שבועות יחול ביום ז' בסיון (ע"ר ר"ה ו, ב). אצלנו תמיד ניסן מלא ואייר חסר, ולכן שבועות חל אצלנו תמיד בו' בסיון. אבל בעצם אין תאריך מסוים לשבועות.

אולי הטעם לזה, מפני שהתורה אינה תלויה בזמן. התורה היא מעל לזמן. לכן אין זמן מוגדר לחג מתן תורה⁵. עוד טעם אפשר לומר, מפני קטרוג השטן. חז"ל הרי אמרו, שלוחות הראשונות מפני שניתנו בפומבי שלטה בהם עין הרע ונשברו. ולוחות האחרונות שניתנו בצינעה לא נשברו (רש"י שמות לד, ג). לכן, כדי למנוע קטרוג של השטן, התורה לא כתבה במפורש מתי חל מתן תורה. אולי אפשר לומר כך⁶.

מוצאים עוד מקום דומה לזה, שאצל אסא המלך כתוב שישאל קיבלו עליהם את התורה - "וַיֵּבְאוּ בְּבִרְיַת לְדָרוֹשׁ אֶת ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם כְּכֹל לְבָבָם וּכְכֹל נַפְשָׁם... וַיִּשְׁבְּעוּ לַיהוָה בְּקוֹל גָּדוֹל וּבְתַרוּעָה וּבְחִצְצָרוֹת וּבְשׂוֹפְרוֹת. וַיִּשְׁמְחוּ כָּל יְהוּדָה עַל הַשְּׁבוּעָה, כִּי כָּל לְבָבָם נִשְׁבְּעוּ וּכְכֹל רְצוֹנָם בְּקִשְׁתָּהוּ" (דהי"ב טו, יב-טז). ומבואר בכתוב שזה היה בחודש השלישי, הוא חודש סיון (שם, י). לא מפורש שזה היה בשבועות, אבל מהכתוב נראה שכך זה היה. "וַיִּקְבְּצוּ יְרוּשָׁלַם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לַשָּׁנָה חֲמִשָּׁה עָשָׂר לְמַלְכוּת אֲסָא" (שם), כנראה שמדובר על עליה לרגל לחג השבועות. וא"כ נראה שזה היה בשבועות. למה לא נזכר במפורש שזה היה בשבועות? - אולי מהטעם הנ"ל. מפני שהתורה ניתנה בחשאי, מפני השטן. לכן לא נזכר במפורש שאירוע זה היה בחג השבועות.

הכנה למתן תורה - תיקון המידות

למה לא נתן הקב"ה את התורה לישראל מיד לאחר שיצאו ממצרים? למה חיכה שבעה שבועות? אומרים חז"ל: "ראויים היו ישראל בשעה שיצאו ממצרים, שתנתן להם התורה מיד. אלא אמר הקב"ה: עדין לא בא זימן של פְּנִי [עוד לא התרפאו לגמרי], משעבוד טיט ולבנים. יצאו, ואין יכולים לקבל תורה מיד.... אמר הקב"ה: יתעדנו פְּנִי שנים ושלשה חדשים במן ובאר ושליו, ואח"כ אני נותן להם את התורה"⁷ (קהלת רבה ג, יד). לכן לא ניתנה תורה לישראל מיד לאחר יציאת מצרים.

ונראה, שכוונת חז"ל במה שאמרו "עדין לא בא זימן של פְּנִי", איננה רק במובן הגופני, אלא בעיקר במובן הרוחני. ישראל היו משועבדים אצל עובדי עבודה זרה, ושקועים

צִאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם]. מפני שהעומר הוא זה שמסמל את מצב הבהמיות שלנו, והוא זה שמרמוז על מה באה הספירה - להתרומם ממצב של בהמה למצב של אדם, ולהתנתק במ"ט ימי הספירה ממ"ט שערי טומאה ששקענו בהם במצרים - עד שנגיע בס"ד בחג השבועות למדרגת אדם, ע"י קבלת התורה¹³.

אמנם גם בשנה שעברה ספרנו מ"ט יום מפסח לשבועות ועלינו ממדרגת בהמה למדרגת אדם, אבל בכל שנה אנו מוסיפים עוד. במשך השנה למדנו עוד דיבור ברש"י ועוד דיבור בתוספות, ולכן לעומת שנה שעברה זה שוב שינוי ממדרגת בהמה למדרגת אדם. כל לימוד חדש של גמרא, או של חומש או משהו אחר בתורה, מעלה אותנו ממדרגת בהמה למדרגת אדם. גם אם שנה שעברה ספרנו, השנה שוב סופרים, לקבל את המידות בשביל ללמוד תורה, להיות ראויים למדרגה חדשה של תורה.

אפשר לומר, שלא רק את התורה אנו מקבלים בשבועות, אלא את עצמנו אנו מקבלים בשבועות. אנחנו משתנים. עלינו במדרגה משבועות של שנה שעברה עד לשבועות של שנה זו, ואי"ה כל שנה ושנה הלאה, לעלות במדרגות מעלה מעלה. אדם מקבל את עצמו בשבועות את הלב החדש שלו, את המדרגה החדשה שלו בתורה. את זה אנו סופרים, שנצא ממדרגת בהמה למדרגת אדם בכל שנה ושנה מחדש, ונזכה במהרה בימינו להביא בחג השבועות את שתי הלחם ושאר הקרבנות של חג השבועות במהרה בימינו, אמן.

השיחה נערכה לפי שטחיות הכנתו של העורך,
וכל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד.

במ"ט שערי טומאה. הם צריכים שהנפש שלהם תהיה בריאה כדי לקבל את התורה. לא רק להבראה גופנית הם זקוקים, אלא גם להבראה רוחנית. לכן דוחה הקב"ה את מתן תורה, עד שתהיה נפשם של ישראל ראויה לקבלת התורה⁸.

רבי חיים ויטאל ז"ל הרי שואל, מדוע אין בתורה איסור מפורש על מידות רעות? אמנם על חלק מן המידות יש צוויים בתורה, למשל: "לֹא תִשָּׂא אֶת אָחִיךָ בְּלִבְכֶךָ" (ויקרא יט, יז), "וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ" (שם, יח) ועוד, אבל על רוב המידות אין צוויים מפורשים. מדוע? אומר רבי חיים ויטאל, מפני שהמידות "הן הכנות עיקריות אל תרי"ג המצוות" ("שערי קדושה" ח"א ש"ב); הן הקדמה ובסיס לתורה, ובשביל להשיג את התורה אדם צריך להיות בעל מידות טובות עוד לפני שהוא ניגש אליה. לכן, אין צורך ואין טעם לצוות בתורה על מידות טובות, שהרי ממילא אין מבוא לתורה למי שאינו בעל מידות כאלו⁹.

זה מה שעשה הקב"ה לישראל בשבעה השבועות שעברו מיציאת מצרים עד למתן תורה. הקב"ה מתקן את נפשותיהם של בני ישראל, וכך גם בדורות הבאים, בכל שנה ושנה, אנו סופרים את ספירת העומר ומתקנים את נפשותינו מדה אחר מדה, עד שמגיעים למדת המלכות. מתקנים את נפשותינו, שלא נהיה כחיות וכבהמות, אלא נהיה בני אדם שראויים לקבל תורה¹⁰.

הרי אמרו, שזהו הטעם לכך שהעומר בפסח קרב מן השעורים, ואילו שתי הלחם בשבועות באים מן החיטים. "להורות, דבלתי התורה אנחנו כבהמות נדמה, שמאכלן שעורים¹¹... וכשקבלו התורה הוי דמות אדם לְהִנָּה, ולכן קרבנם מן החטים, מאכל אדם" (ערוך השולחן או"ח סי' תפ"ט ס"ג).

זהו גם הטעם לכך שהתורה תולה את הספירה בקרבן העומר [וּסְפַרְתֶּם... מִיּוֹם הִבְיֵאתֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפֶה], ולא ביציאת מצרים¹² [שהרי לא נאמר, וּסְפַרְתֶּם... מִיּוֹם

1. לדעת הרב שליט"א, בכל פרשה בתורה יש קשר או הקבלה בין תחילת הפרשה לסופה. [מאמרו של הרב בענין זה פורסם בכתב העת "ירושתנו", כרך ג' (תשס"ט) עמ' קי"ח. כתב עת זה יוצא לאור פעם בשנה ע"י "מכון מורשת אשכנז" (בני ברק), ובו מחקרים וסקירות בתורחם של חכמי אשכנז, אורחותיהם ומנהגיהם].

הקשר בין תחילת הפרשה לסופה בפרשת אמור לדעת הרב שליט"א: "לְנֶפֶשׁ לֹא יִטְמָא" (ויקרא כא, א) - "נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ" (שם כד, יח). קשרים נוספים:

"וְלֹא יִחַלְלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם" (שם כא, ו) - "וַיִּקְבְּ... אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל" (שם כד, יא).

"וַיִּבַת אִישׁ פָּהוּ כִּי תַחַל לְזַנוֹת" (שם כא, ט) - "וְשֵׁם אִמּוֹ שְׁלֵמִית בַּת דְּבָרִי" (שם כד, יא). זונה היתה (רש"י).

"אֶת אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת בְּאֵשׁ תִּשְׂרֹף" (שם כא, ט) - "וַיִּזְצִיאוּ אֶת הַמְּקַלְל... וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ אֲבָנִים" (שם כד, כג).

"בְּתוּלָה מְעַמְּיוּ יִקַּח אִשָּׁה, וְלֹא יִחַלֵּל זְרַעוֹ" (שם כא, יד-טו) - "וַיִּצָּא בֶן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרַיִם... וַיִּקְבֹּ... אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל" (שם כד, יא-י). [הנולד בקדושה - קדוש; הנולד מעבירה - סופו לעבירה].

"כֹּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב" (שם כא, יח) - "וְאִישׁ כִּי יִתֵּן מוֹם בְּעַמִּיתוֹ" (שם כד, יט).

"אִישׁ עוֹר... או תְּבַלֵּל בְּעֵינָיו" (שם כא, יח-כ) - "עֵינֵי תַחַת עֵינֵי" (שם כד, כ).

"שִׁבְרֵךְ רֶגֶל או שִׁבְרֵךְ יָד" (שם כא, יט) - "שִׁבְרֵךְ תַּחַת שִׁבְרֵךְ" (שם כד, כ).

2. וכך כתב גם הרמב"ם: "שבועות, הוא יום מתן תורה. ולהגדיל היום ההוא, נמנו הימים מן המועד הראשון אליו, כמי שממתין בו הנאמן שבאוהביו, ושהוא מונה יום וגם השעות, וזאת היא סבת ספירת העומר מיום צאתנו מצרים עד יום מתן תורה, שהוא היה הכונה והתכלית ביציאתם" (מורה נבוכים ח"ג פ"ג). [ועי' גם בר"ן המובא בהערה הבאה].

וכתב ב"ערוך השולחן", שזו הסיבה לכך שלדעת הרמב"ם (פ"ז מהלכ' תמידין ומוספין הכ"ב) ספירת העומר היא מצות עשה מן התורה גם בזמן הזה, אע"פ שאין לנו מקדש ואיננו מקריבים את מנחת העומר. כי "עיקר הכוונה [בספירה זו] הוא למתן תורה, ולכן המצוה [מן התורה] גם בזמן הזה" ("ערוך השולחן" או"ח סי' תפ"ט ס"ג). וכ"כ בשו"ת "בית יצחק" [שמלקס] יו"ד ח"ב סי' קי"ט סק"ד].

- עוד יש לבאר לפי זה, למה צריך בספירת העומר "שתהא ספירה לכל אחד ואחד" (מנחות סה, ב), "שכל אחד חייב לספור" (רש"י שם), ולא סגי בספירת בית דין כמו בספירת שנות היובל, שרק ב"ד סופרים (עי' רמב"ם מ"ע ק"מ וחינוך סוף מצוה ש"ל). כי ספירת שנות היובל היא לשם חשבון בעלמא, ובזה די שרק ב"ד יספרו. משא"כ ספירת העומר לא באה רק כדי לדעת מתי יחול חג השבועות, אלא היא מבטאת את הצפיה למתן תורה, וזה אי אפשר שיעשה ע"י בית דין, אלא כל אחד צריך להראות הצפיה בעצמו.
3. כך הביא הר"ן מחז"ל: "בשעה שאמר להם משה 'תַעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה', אמרו לו ישראל: משה רבינו, אימתי עבודה זו? אמר להם: לסוף חמשים יום. והיו מוניין כל אחד ואחד לעצמו. מכאן קבעו חכמים לספירת העומר בזמן הזה... מחשבין נ' יום לשמחת התורה, כמו שמנו ישראל באותו זמן" (הר"ן על הר"ף, סוף מס' פסחים, ד"ה ובהגדה). הרי שישראל ידעו שמתן תורה יהיה לסוף חמשים יום.
4. בספר החינוך (מצוה ש"ו) כתב, דמה שאנו מונים 'כך וכך ימים' עברו מן המנין, ואינו מונים 'כך וכך ימים' נותרו עד מתן תורה, הוא כדי להראות את רצוננו העז להגיע אל זמן מתן תורה, ועל כן לא נרצה להזכיר בתחילת חשבוננו ריבוי הימים שצריכים עוד לעבור עד מתן תורה. ותירוץ זה יפון גם לשיטת הר"ן, שבני ישראל ידעו שמתן תורה יהיה לסוף חמשים יום. ועי' תירוץ נוסף להלן (הערה 8).
5. וכן כתב המהר"ל (בדרוש על התורה דף כד, א), וז"ל: "ולכך לא נכתב בתורה גבול חג השבועות בזמן ככל המועדים זולתו שנכתב עליהם גבול זמני בכמה בחדש יהיה, כל זה מפני כי התורה היא שכלית ואינה תחת הזמן, ואין נתינתה תלויה בזמן מוגבל כי אם כאשר היו מוכנים לה קבלה, אבל שיהיה לזה זמן וגבול מצד עצמו זה אינו. ובעבור זה יש למנות אל חג הזה ממחרת השבת" וכ"ל.
6. כעין זה כתבו המקובלים בהסתיר הכתוב טעם חג השבועות שהוא מפני מתן תורה, "מפני שניתנה בחשאי מפני השטן" (סנה' כו, ב). פירוש, "שמידת הדין היתה מעכבת שלא ליתנה לבשר ודם, ולשון משל הוא, שמתן תורה לבשר ודם לפנים משורת הדין הוא, לפי שאין בשר ודם ראוי לטובה גדולה כזאת. וכל דבר שהוא לפנים משורת הדין, כיון שלא נעשה על פי מדת הדין דומה כאלו נעשה שלא לדעת הדין, וזו היא שאמרו שנתנה בחשאי, כלומר שלא מדעת מידת הדין שקרויה כאן שטן לפי שהיה לה להשטין ולעכב את הדבר אילו היה הדבר תלוי בה, אלא שגברה מידת הרחמים ולא נעשה הדבר ע"פ מידת הדין" (יד רמ"ה שם). ולכן הסתיר הכתוב טעם החג הזה ("אדרת אליהו" לרבי רפאל עמנואל חי ריקי - "סופי ענבים" אות כ"ט). ולדעת הרב שליט"א, זהו גם הטעם להסתרת זמנו תחת הגדרה מעורפלת ומשתנה. "עצרת, פעמים חמשה, פעמים ששה, פעמים שבעה" (ר"ה ו, ב).
7. אולי מפני זה נקרא חודש אייר "חֻדְשׁ ז'ו" (מל"א ו, א), כי בחדש זה בא זיום של ישראל משעבוד טיט ולבנים. [ואף שרש"י פירש: "בחדש זיו - הוא אייר, דאית ביה זיוא לאילנא, וכן תרגם יונתן - זיו נצינא", אין זו סתירה, והכל אחד. דכיון שבזמן זה בא זיו לישראל, הדבר מתבטא גם בעולם, "דאית ביה זיו לאילנא"].
8. לפי זה אפשר לחשוב על תירוץ נוסף לשאלת החינוך, אם טעם הספירה הוא "להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו", למה מונים 'כך וכך ימים' עברו מן המנין, ולא 'כך וכך ימים' נותרו עד מתן תורה. ולפי האמור כאן למעלה י"ל, היות וימי הספירה הם ימי הבראה רוחנית והכנת הנפש למתן תורה, לכן מונים אנו את הימים שכבר עברו מן המנין, כדי לציין שנצטרך לזכותנו עוד יום של הכנה ועוד יום של הכנה, ועל ידי כך אנו זוכים להגיע שלמים יותר ויותר אל מתן התורה.
9. וכן כתב רבינו יונה בפירושו למסכת אבות, על דברי המשנה "אם אין דרך ארץ אין תורה" (אבות פ"ג מ"ז), וז"ל: "ר"ל, שצריך תחילה לתקן את עצמו במידות, ובזה תשכון התורה עליו, שאיננה שוכנת לעולם בגוף שאינו בעל מידות טובות; לא שילמוד התורה ואחר כך יקח לו המידות, כי אי אפשר". וכן כתב הגר"א ז"ל בביאורו למגילת אסתר (י, ג), וז"ל: "כִּי מְרַדְכֵי הִיהוּדֵי... דְרֵשׁ טוֹב לְעַמּוֹ - הוא מעשים טובים ומידות טובות. והמידות טובות הן יותר מכולן, כמו שאמרו שלא נכתבו המידות טובות בתורה כי הם כוללין כל התורה, כמו שאמרו: כל הכוונס כאלו עובד עבודה זרה (עי' שבת קה, ב), וכל המספר לשון הרע ככופר בעיקר (ערכין טו, ב), וכן כולם", ע"ש.
10. ולדעת המהרש"א, כל כולו של חג השבועות לא בא אלא כדי לציין את סיום ההכנה ותיקון הנפש שעשו ישראל לקראת קבלת התורה, שביום זה נגמרה טהרתן, שעל ידה זכו לקבל את התורה. אבל מתן תורה עצמו לא היה ביום זה, אלא ביום החמישים ו אחד לספירה, ולא על כך נתקן החג (מהרש"א בחידושי אגדות על מס' עבודה זרה דף ג, א).
11. כפי שאמרו חז"ל על קרבן סוטה - שגם הוא בא מן השעורים (במדבר ה, טו) - "כשם שמעשה מעשה בהמה, כך קרבנה מאכל בהמה" (משנה סוטה יד, א). ומבואר בזהר (ח"ג צז, א), שגם קרבן העומר הוא בבחינת קרבן סוטה; שכן קרבן העומר - כקרבן סוטה - מברר ומרחיק מישראל את טומאת מצרים שדבקה בהם, [שעבודה זרה שעבדו במצרים היא בבחינת אשה שמעלה מעל באישה], וקרבן העומר מאביד טומאה זו מן העולם, בבחינת "וְנִצְבְּתָה בְּטִנְיָה וְנִפְלְאָה יִרְכָּה" (במדבר ה, כז), וממילא נשאר נקיים ישראל נקיה וזכאית לחזור לבעלה, ולהדבק בשכינה הקדושה ביום חג השבועות, בבחינת "וְאִם... טְהֵרָה הוּא - וְנִקְתָּה וְנִנְרְעָה וְרַע" (שם, כח). ועי' עוד בזהר (שם), שספירת העומר היא בבחינת ספירת ז' נקיים, שבהם האשה נטהרת לבעלה.
- [וכתב ב"עקידת יצחק" (פרשת אמור, בענין ספירת העומר), שמתעם זה אין מברכים שהחיינו על מצות ספירת העומר, "לפי שהימים האלה לשלמי הבחינה הם ימי צער", היות ובימים אלו ישראל "דחויים מבא אל המעמד הנבחר והקדוש ההוא, להזדווג עם אלקיהם המקריבם אליו תקרובת אהבה ונדבה כהקריב חתן את כלתו", וא"כ "איך תברך שהחיינו האשה המגורשת מבית תענוגיה מספר ימים? אדרבה! קינה מיבעי לה!" ועוד מבואר בזהר, שלכן אין אומרים הלל שלם בימי הפסח, "דעד כען לא אשתלימו כדקא יאות, כאתתא דנפקא ממסאבו" (זהר שם)].
12. ועי' גם בחינוך (מצוה ש"ו) שהקשה כן, למה הספירה היא מיום הבאת העומר, ולא מיו"ט ראשון של פסח, שהוא זמן יציאת מצרים. וע"ש מה שתיירן.
13. יש שכתבו, שספירת העומר מתחלקת באמת לשתי ספירות, אחת מהמקום ממנו יוצאים, ואחת למקום שאליו הולכים. ספירת השבועות מציינת את ההתרחקות מטומאת מצרים, לכן נאמר בה "וספרתם לכם ממחרת השבת... שבע שבתות", ואילו ספירת הימים מציינת את הצפיה למתן תורה, לכן נאמר בה "עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום". והטעם שדוקא ספירת השבועות היא המציינת את ההתרחקות מטומאת מצרים, הוא על פי דברי הזהר (ח"ג צז, א), שספירת העומר היא בבחינת ספירת ז' נקיים שהזבה סופרת כדי להטהר מטומאתה, ולכן בחינה זו של הספירה נעשית ע"י ספירת שבע שביעיות, כז' נקיים של ספירת זבה. משא"כ הצפיה למתן תורה אינה טעונה ספירת שבע, אלא ספירת ימים רגילה, ולכן מונים לה ימים בלבד - "תספרו חמשים יום".